

заходів антиінфляційного регулювання. Адже економіку будь-якої країни слід розглядати як систему, організм з обмеженою кількістю прямих та опосередкованих зв'язків. Україна, маючи значний економічний потенціал, не лише стабілізує фінансову ситуацію в країні, але й забезпечить умови “керованості” інфляційним факторам, що надасть їй змогу зайняти належне місце серед інших економічно та соціально розвинутих країн Європи.

Список використаних джерел

1. Ченінога В.Г. Основи економічної теорії [Текст] / В.Г.Ченінога. — К.: Юрінком-Інтер, 2003. — 352 с.
2. Бурда М., Виплом Ч. Макроекономіка [Текст]. — К. : Основи, 1998. — 450 с.
3. Романенко О.Р. Фінанси [Текст] / О.Р.Романенко. — К.: Центр навчальної літератури, 2006. — 312 с.
4. Панчишин С. Макроекономіка [Текст] / С. Панчишин. — К.: Либідь, 2002. — 540 с.
5. Романенко О.Р. Фінанси [Текст] / О.Р.Романенко, С.Я. Огородник, М.С. Зазюн ; ред. О.Р.Романенко. — К.: Основи 1995. — 430 с.
6. Кириленко О.П. Місцеві бюджети України [Текст] / О.П.Кириленко. — К. : Основи, 1996. — 320 с.

Комаревцева Наталія

магістрант

Львівський національний університет імені Івана Франка

м. Львів

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ ГРОШЕЙ В УКРАЇНІ

Науково-технічний прогрес і розвиток фінансового ринку сприяють появі інноваційних продуктів для здійснення платежів. Внутрішні та транскордонні роздрібні платежі, які виконують з використанням новітніх платіжних продуктів, збільшуються як за кількістю, так і за обсягами. Нові платіжні інструменти не з'являються випадково за бажанням розробників, їхня поява – об'єктивний процес, викликаний новими незадоволеними потребами і підвищеними вимогами до ефективності та надійності платежів.

Для вирішення проблем ефективності та конфіденційності платіжних трансакцій необхідно відмовитися від зберігання та передавання конфіденційних відомостей при віддаленому здійсненні тих угод, які не потребують ідентифікації клієнта. Безпека без ідентифікації може бути легко реалізована за допомогою електронних платіжних засобів на пред'явника, які випускають в обіг без відкриття банківського рахунку. Саме таким платіжним

засобом є електронні гроші. Однак в Україні темпи зростання емісії електронних грошей значно менші, ніж за кордоном. Науковці підкреслюють віддаленість перспективи повсюдного проникнення електронних грошей, вважають, що їхнє широке використання поки що теоретична концепція. Однак визнають, що електронні гроші мають величезний і малодосліджений потенціал, який у майбутньому, завдяки імпульсам інформаційно-технічної революції, які важко передбачити, може перетворити їх на реально діючий феномен економічного життя.

Проблеми емісії й обігу електронних грошей в Україні досліджують В.М. Кравець [7], О.О. Махаєва [2], В.І. Міщенко [3], П.М. Сенищ [6] та інші. Проте подальшого дослідження потребують питання, пов'язані з обігом електронних грошей, механізмом проведення контролю за ефективністю їхнього застосування тощо.

Електронні гроші – це одиниці вартості, які є грошовим зобов'язанням емітента, їх зберігають на електронному пристрої та приймають як засіб платежу інші, ніж емітент, особи. [5]. В Україні нормативне регулювання обігу електронних грошей вперше здійснено в 2008 р. затвердженням НБУ «Положення про електронні гроші в Україні», нова редакція якого прийнята в 2010 р. Наприкінці 2012 р. вперше врегульовано питання обігу електронних грошей на законодавчому рівні з прийняттям Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо функціонування платіжних систем та розвитку безготівкових розрахунків».

Відповідно до законодавства емітентами електронних грошей в Україні можуть бути тільки банки. Вони зобов'язані визначити суму електронних грошей на електронному пристрої, що перебуває в розпорядженні користувача, з урахуванням таких вимог [5]:

- сума електронних грошей на електронному пристрої, який не можна поповнювати, не повинна перевищувати 2000 грн.;
- сума електронних грошей на електронному пристрої, який можна поповнювати, не повинна перевищувати 8000 грн.

На даний час в Україні функціонують дві системи електронних грошей, правила яких узгоджені з НБУ: «Максі» (емітентом є ПАТ «Альфа-Банк») та «МонеХу» (емітентом виступає ПАТ «Фідобанк»). НБУ також визначає перелік банків, які можуть здійснювати емісію електронних грошей. В Україні електронні гроші випускають, як правило, на основі карток Національної системи масових електронних платежів (НСМЕП) та міжнародної платіжної системи «Visa International», а також на програмній основі в системі «ГлобалМані». Емітентом електронних грошей «ГлобалМані» є Державний «Ощадний банк» України.

Найбільшого поширення в Україні набули системи електронних грошей на програмній основі, які, однак, не мають юридичного узгодження з НБУ. До таких систем належать: Яндекс.Деньги, Інтернет.Гроші, WebMoneyTransfer, UkrMoney, RBK Money.

Найбільш популярною в Україні є система «WebMoneyTransfer», створена

в листопаді 1998 р. (в Україні функціонує з 2003 р.). Це система Інтернет-розрахунків, що використовує «цифрову готівку». Для роботи в системі необхідно встановити безкоштовну програму WM Кеерер. Система належить до найбільших у СНД та активно поширюється на нові ринки, включаючи західний. Представником WebMoney в Україні є ТОВ «Українське Гарантійне Агентство». Кількість українських комерційних ресурсів, підключених до системи, становить понад тисячу і постійно збільшується. Переваги електронних способів оплати оцінили оператори мобільного та інших видів зв'язку, провайдери Інтернет-послуг, транспортні компанії, а також Інтернет-магазини. Зараз поповнити webmoney гаманець можливо завдяки співпраці системи з найбільшими українськими банками. Наприклад, спільна робота WebMoney та Приватбанку дає змогу оплачувати он-лайн значну кількість послуг банку.

У 2012 р. обсяг використання електронних грошей на ринку України становив 2,5 млрд грн, що у 2 рази перевищує обсяги 2010 р., та в 10 разів більше, ніж у 2008 р. За прогнозами в 2014 р. обсяг електронних грошей на ринку становитиме близько 15 млрд грн. У 2012 р. сума розрахунків з допомогою електронних грошей досягла 46 млрд грн, серед яких понад половину операцій здійснили в продуктових супермаркетах, магазинах одягу та взуття. Проте не всі підприємства мають намір переходити на безготівкові розрахунки. Наприклад роздрібним торговцям вигідніше отримувати гроші одразу, щоб прискорити товарообіг. Окрім того, банки стягують комісію за свої послуги, розмір якої становить близько 3 %, але навіть попри ці тенденції частка електронних платежів постійно зростає.

Інтересам НБУ та держави в цілому відповідає створення вітчизняної правової основи для гарантування того, щоб емітенти електронних грошей були надійними, добросовісними, а системи таких розрахунків – безпечними та ефективними. Важливим є здатність вітчизняного законодавства гарантувати рівні умови функціонування для провайдерів різних видів електронних грошей. Головними перевагами електронних грошей для користувача можна назвати анонімність, швидкість розрахунків та обміну на різні валюти, зручність, додаткові можливості. Проте існують обмеження, які стримують користувачів застосовувати електронні платіжні системи. До таких факторів можна віднести недовіру потенційних користувачів, відсутність необхідних навичок і знань, обмеження у переведенні в готівку чи поверненні коштів. Але все ж подальший розвиток електронних грошей в Україні дасть змогу банківській системі вийти на новий рівень розвитку та заощадити на емісії готівки.

Список використаних джерел

1. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо функціонування платіжних систем та розвитку безготівкових розрахунків : Закон України від 18.09.2012 № 5284-VI [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5284-17> (дата звернення:

14.12.2013). — Назва з екрана.

2. Махаєва, О. Електронні гроші: стан європейського ринку та його регулювання / О. Махаєва // Вісник Національного банку України. — 2011. — №8. — С. 30—34.

3. Міщенко, В. Електронні гроші: поняття, стан українського ринку та перспективи розвитку / В. Міщенко, О. Махаєва // Банківська справа. — 2009. — №3. — С. 3—19.

4. Офіційний веб-сайт системи електронних грошей WebMoneyTransfer [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.trust.webmoney.ru/>

5. Про електронні гроші в Україні : Положення, Постанова Правління НБУ 24.12.2010 р., №1336/18631 : за станом на 1.12.2013 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0688-08> (дата звернення: 14.12.2013). — Назва з екрана.

6. Світовий досвід та перспективи розвитку електронних грошей в Україні: Науково-аналітичні матеріали / [М. Сенищ, В. Кравець, В. Міщенко та ін.]; за ред. М. Сенища. — К.: Національний банк України. Центр наукових досліджень, 2008. — 145с.

Радченко Оксана

к.е.н., с.н.с., провідний науковий співробітник

ННЦ «Інститут аграрної економіки» НААН

м. Київ

ТРАДИЦІЇ ТА СУЧАСНІСТЬ БЮДЖЕТНОЇ ПІДТРИМКИ АГРАРНОГО СЕКТОРУ СВІТУ ТА УКРАЇНИ

Проблема бюджетної підтримки розвитку сільського господарства наявна у платформі всіх аграрних реформ, які проводились на Україні, починаючи ще з селянської 1861 р. та столипінської 1907-1910 рр., а сучасні інституційні засади державної бюджетної підтримки розвитку кореспондують з міжнародними.

У світі бюджетна підтримка аграрного сектору визначається як основний показник рівня підтримки галузі через оцінку підтримки виробників PSE (Producer Support Estimate). Ця методика застосовується членами Організації Економічного Співробітництва та Розвитку (ОЕСР) і останнім часом до деяких країн Центральної та Східної Європи і є сумою здійснюваних в результаті заходів урядової політики трансфертів від споживачів і платників податків до сільгоспвиробників. В результаті прийнятих заходів підтримки фермери в розвинених країнах отримують за свою продукцію приблизно в 1,5 рази більше, ніж вони отримували б при вільній конкуренції з світовим ринком. Пряма підтримка виробників